

Nota sobre l'ús de les mascaretes als centres de treball (20/04/2022)

Aquesta nota té per objectiu donar algunes indicacions sobre l'ús de mascaretes als centres de treball a partir de la nova regulació i en un escenari d'incerteses en la seva aplicació.

Des de la nostra organització hem exigit que no es traslladin responsabilitats a les empreses novament, i que sigui revisada l'assimilació a laboral d'un risc sanitari, de salut pública, que res té a veure amb les responsabilitats laborals de les empreses.

Hores d'ara no hem obtingut resposta a la petició feta, com tampoc a la d'activar els espais de concertació per definir criteris clars i acordats.

No obstant això, us traslladem una nota de caràcter tècnic per a la vostra informació.

Com és sabut, la regulació legal s'ha vist modificada pel [Real Decreto 286/2022, de 19 de abril, por el que se modifica la obligatoriedad del uso de mascarillas durante la situación de crisis sanitaria ocasionada por la COVID-19.](#)

En el preàmbul, amb **efectes interpretatius**, fa referència a l'entorn laboral, exceptuant els casos d'obligatorietat dels centres sanitaris i sociosanitaris, residències i transport que aquests tenen articulat específic. Consta que en termes generals que no serà obligatori l'ús de mascaretes, però en tot cas serà el servei de prevenció de les empreses d'acord amb l'avaluació de riscos qui ho determinarà.

Al text d'aquest preàmbul es diu:

En el entorno laboral, con carácter general, no resultará preceptivo el uso de mascarillas. No obstante, los responsables en materia de prevención de riesgos laborales, de acuerdo con la correspondiente evaluación de riesgos del puesto de trabajo, podrán determinar las medidas preventivas adecuadas que deban implantarse en el lugar de trabajo o en determinados espacios de los centros de trabajo, incluido el posible uso de mascarillas, si así se derivara de la referida evaluación.

En canvi, **al text de l'articulat no es preveu res respecte als centres de treball en general**, regulant, només, els llocs on es manté l'obligatorietat (centres sanitaris, sociosanitaris, residències, transport públic) i les excepcions de persones amb dificultats.

Cal tenir present, també que es manté vigent la normativa general i autonòmica respecte a les obligacions als centres de treball. Això és així perquè cal tenir present que aquesta norma només deroga el Reial decret 115/2022, de 8 de febrer, per tant, s'entén que l'article 7 de la Llei 2/2021, del 29 de març, de mesures urgents de prevenció, contenció i coordinació per fer front a la crisi sanitària ocasionada per la COVID-19, segueix en vigor igual que la resta de disposicions d'aquesta norma que no s'hagin derogat.

En aquesta norma es preveu que:

Article 7. Centres de treball.

1. Sense perjudici del compliment de la normativa de prevenció de riscos laborals i de la resta de la normativa laboral que sigui aplicable, el titular de l'activitat econòmica o, si escau, el director dels centres i entitats, haurà de:

- a) Adoptar mesures de ventilació, neteja i desinfecció adequades a les característiques i la intensitat d'ús dels centres de treball, d'acord amb els protocols que s'estableixin en cada cas.*
- b) Posar a disposició dels treballadors aigua i sabó, o gels hidroalcohòlics o desinfectants amb activitat virucida, autoritzats i registrats pel Ministeri de Sanitat per a la neteja de mans.*

c) Adaptar les condicions de treball, inclosa l'ordenació dels llocs de treball i l'organització dels torns, així com l'ús dels llocs comuns de manera que es garanteixi el manteniment d'una distància de seguretat interpersonal mínima d'1,5 metres entre els treballadors. Quan això no sigui possible, s'han de proporcionar als treballadors equips de protecció adequats al nivell de risc.

d) Adoptar mesures per evitar la coincidència massiva de persones, tant treballadors com clients o usuaris, als centres de treball durant les franges horàries de previsible major afluència.

e) Adoptar mesures per a la reincorporació progressiva de manera presencial als llocs de treball i la potenciació de l'ús del teletreball quan sigui possible per la naturalesa de l'activitat laboral.

2. Les persones que presentin símptomes compatibles amb COVID-19 o estiguin en aïllament domiciliari a causa d'un diagnòstic per COVID-19 o que es trobin en període de quarantena domiciliària per haver tingut contacte estret amb alguna persona amb COVID-19 no han d'acudir a centre de treball.

3. Si un treballador comencés a tenir símptomes compatibles amb la malaltia, es contactarà immediatament amb el telèfon habilitat per a això per la comunitat autònoma o centre de salut corresponent, i, si escau, amb els serveis de prevenció de riscos laborals corresponents. De manera immediata, el treballador es col·locarà una màscara i seguirà les recomanacions que se li indiquin, fins que la seva situació mèdica sigui valorada per un professional sanitari.

D'altra banda, s'ha modificat el *Procedimiento de actuación para los servicios de prevención de riesgos laborales frente a la exposición al SARS-CoV-2* existent en data d'avui, actualitzant el procediment d'actuació per als serveis de prevenció de riscos laborals d'acord amb la nova norma, i d'acord amb l'article 3.3 de mesures de protecció personal de la pàgina 8, consta els següent:

La forma óptima de prevenir la transmisión es usar una combinación de todas las medidas preventivas, no solo Equipos de Protección Individual (EPI). La aplicación de una combinación de medidas de control puede proporcionar un grado adicional de protección.

En la mayor parte de las exposiciones laborales la aplicación estricta de las medidas de higiene de manos, superficies y equipos, junto con las medidas de protección respiratoria (etiqueta respiratoria y uso continuado y correcto de la mascarilla) y ventilación, minimiza la transmisión de la infección.

El uso de mascarilla reduce la emisión de aerosoles generados al respirar, hablar, gritar, toser o estornudar y es eficaz para reducir la emisión de cualquier virus respiratorio, incluido SARS-CoV-2. Además, el uso de mascarilla reduce la exposición al virus, al filtrar el aire inhalado a través de ella.

No obstante, en el entorno laboral y de manera general, no resultará preceptivo el uso de mascarilla. La evaluación de riesgos del puesto de trabajo será la actividad que permitirá tomar una decisión sobre las medidas preventivas adecuadas que deben implantarse, incluido el posible uso de mascarillas si así se derivara de la misma.

En el contexto epidemiológico y de inmunidad actual, se indica el uso obligatorio de la mascarilla en:

- *Trabajadores de centros, servicios y establecimientos sanitarios según lo establecido en el Real Decreto 1277/2003.*
- *Trabajadores de centros socio-sanitarios.*
- *Trabajadores de medios de transporte de personas.*

Y el uso responsable de la mascarilla en:

- *Personas trabajadoras de grupos vulnerables en cualquier situación en la que tenga contacto prolongado con personas a distancia menor de 1,5 metros.*
- *Personas trabajadoras relacionadas con ámbitos vulnerables, institucionalizadas o en domicilios.*

Los servicios de prevención de riesgos laborales asesorarán al empresario o empresaria y se debe recabar la opinión de responsables, mandos intermedios y representantes de las personas trabajadoras.

En la evaluación de riesgos se tendrán en cuenta los siguientes elementos:

- Ventilación adecuada*
- Nivel de ocupación*
- Mantenimiento de distancia interpersonal de 1,5 metros*
- Tiempo de permanencia*
- Actividad*
- Condiciones de temperatura y humedad relativa*
- Utilización de espacios comunes (vestuarios, comedores, etc.)*
- Medios de transporte particular compartidos*
- Existencia de personas vulnerables en el puesto de trabajo*

Para una mayor información sobre los elementos arriba citados, se recomienda consultar la información científico-técnica sobre la efectividad de las medidas preventivas para el control de la transmisión¹ y los documentos publicados por el Ministerio de Sanidad en relación a transmisión del SARS-CoV-2 mediante aerosoles y recomendaciones de operación y mantenimiento de los sistemas de climatización de edificios y locales para la prevención de la propagación del SARS-CoV-2, citados anteriormente.

D'altra banda, a hores d'ara no s'ha modificat la Resolució SLT/915/2022, de 31 de març, per la que s'estableixen les mesures en matèria de salut pública per a la contenció del brot epidèmic de la pandèmia COVID-19 al territori de Catalunya, tot i que en ella es regula, al punt 3.4 les Mesures de prevenció i higiene en centres de treball, i s'hi regula l'ús obligatori de mascaretes a l'entorn laboral. Tot i això, i malgrat que caldria que fos revisada aquesta norma, podem entendre que el seu contingut queda superat per la nova regulació estatal a hores d'ara.

A partir d'aquesta informació, **podem concloure que** tenint en compte la nova regulació sobre l'ús de mascaretes en general (Reial decret 282/2022), el manteniment de la vigència de les mesures que s'han de prendre en els centres de treball, que ja establia l'article 7 de la Llei 2/2021, i el procediment d'actuació per als serveis de prevenció de riscos laborals actualitzat pel Ministeri de Sanitat a data 20 d'abril es pot concloure que:

- En l'entorn laboral, amb caràcter general, no és preceptiu l'ús de les mascaretes, amb les excepcions que recull el Reial decret 282/2022 (centres sanitaris, centres sociosanitaris, farmàcies i transports).
- **No obstant això**, els responsables en matèria de prevenció, d'acord amb l'avaluació de riscos dels llocs de treball, podran determinar les mesures preventives adequades que hagin d'implantar-se, inclòs l'ús de mascaretes, en funció dels llocs de treball o en determinats espais dels centres de treball, si així es deriva de l'avaluació de riscos.
- Els serveis de prevenció de riscos laborals assessoraran l'empresari o empresària d'acord amb l'avaluació de riscos dels llocs de treball tenint en compte *la ventilació, nivell d'ocupació, manteniment de distància interpersonal, temps de permanència, temperatura, humitat relativa, mitjà de transport, existència de persones vulnerables, l'ús d'espais comuns i mobilitat de persones en els espais comuns (vestidors, menjadors, etc.)*.
- El Departament de Salut ha de modificar la Resolució vigent que estableix les mesures en matèria de salut pública per a la contenció del brot epidèmic de la pandèmia de COVID-19 al territori de Catalunya (Resolució SLT/915/2022, de 31 de març), ja que l'apartat 2.3 que regula l'ús de la mascareta es remetia al Reial decret 115/2022, que avui es deroga i les normes que s'hi preveuen, han quedat superades.

- La **recomanació** a partir d'aquestes conclusions és:
 - Aplicar el principi de prudència davant dels dubtes i no precipitar-se en suprimir l'ús de mascaretes.
 - Revisar les avaluacions de riscos i les condicions laborals a partir de les indicacions anteriors.
 - Davant del dubte o confluència de factors de risc, mantenir l'ús de la mascareta de forma fonamentada
 - Informar degudament a les persones treballadores respecte dels criteris.

Més informació: aguixe@pimec.org
